

1925.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1925.

3.

V. Švajgar:

(Nadaljevanje.)

Delovanje JSS. v letu 1923.

Sokolstvu sovražna javnost in organizacije kaj mnogokrat poudarjajo, da je sokolska organizacija udruženje meščanstva, da je sovražno takozvanim nižjim slojem in da tudi v političnem oziru ni nad strankami. — Težko je ovreči te trditve brez statistike. Toda tudi v tem oziru je savez in statistični odsek sestavil točen izkaz, ki govori več kot dovolj jasno in tudi zavrača vse nasprotniške trditve.

V JSS. pride na 100 članov po poklicu 5-9 odst. delavstva, 8-3 odst. kmetov, 5-5 odst. učiteljstva, 7-8 odst. dijaštva, 11-4 odst. trgovstva, 12-4 odst. obrtnikov, 17-5 odst. uradnikov, 2-2 odst. vojakov, 5-7 odst. akademično naobraženih (odvetniki, profesorji itd.), 3-8 odst. trgovskih nameščencev, 5 odst. obrtnih nameščencev, 0-6 odst. duhovništva in 12-8 odst. zasebnikov. Kako lepa harmonija tolikih različnih poklicev in stanov! Za enkrat se vodi poklicna statistika vsega članstva; vendar pa v doglednem času izvedemo tudi poklicni pregled našega aktivnega članstva — telovadcev in telovadk. Ta pregled bo šele prav posebno poudaril, da je sokolska misel pognala skoraj v vsej državi med vsemi stanovi svoje korenine.

Zunanji znak sokolskega članstva je svečanostni kroj. Tudi v letu 1923. se je število krovov dvignilo od 4231 na 4653, tako da ima vsak 8-5 član svoj kroj ali 12 odst. vsega moškega članstva. Za zunanjo reprezentanco Sokolstva ob priliki javnih nastopov je poleg članstva skrbelo še 71 društvenih sokolskih zastav, 25 sokolskih godbenih zborov s 539 člani in 29 fanfarskih zborov s 313 člani. Trobentaških zborov je jako malo — samo šest.

Sokolski nastop mora biti imponujoč in navdušujoč. Zato smo mnenja, da naj vsako sokolsko društvo čimprej preskrbi članstvu sokolske kroje. Toda koliko bolj prožen in živahen je korak ob zvokih trobentaškega zbora ali celo fanfare! Velika društva na nastopajo z lastnim popolnim godbenim zborom. — Vsako, tudi najmanjše sokolsko društvo je dolžno svoji reprezentanci, da si ustanovi trobentaški zbor, sestoječ iz najmanj štirih članov. — Vse premalo poudarjamo svojo silo na ulici. **Ako hočemo uspehov, pojdemo ob zvokih sokolskih koračnic med narod na delo!**

Delovanje sokolskih društev se je v letu 1923. gibalo v običajnih mejah. Leto 1923 kot pozletno leto je bilo nekakšno leto odmora. Vendar pa delovanje ni počivalo. V vseh panogah zaznamujemo prav lepe uspehe in napredek od leta 1922. Vendar je tudi sokolskemu idejnemu in telovadnemu napredku mnogo ovir napravljala splošna gospodarska kriza, ki je trajala v letu 1923. dalje. Mnogo sokolskih društev je bilo brez svoje strehe, obsojenih samo na parmesečno delo poleti. Zopet druga društva, ki so si gradila svoj sokolski dom, so se morala z vsemi silami boriti za gospodarsko ravnotežje, da ostane s požrtvovalnostjo in trudom postavljeni dom društvena last. Leta 1923. izkazujejo sokolska društva skupno 8,086.888 Din 27 p dohodkov (leta 1922 — 5,925.809 Din 93 p) in 7,411.326 Din 51 p (5,260.912 Din 70 p) izdatkov. Celokupni denarni promet je znašal nad 15 in pol milijonov dinarjev! — Dokaz, da so se društva z vso vnemo pripravljala k zidanju lastnih domov, je doprinešen v tem, da je zbirka društev za lastne dome znašala leta 1922. samo 1-4 milijona dinarjev, koncem leta 1923. pa že 3,155.672 Din. Nekaj

domov pa je bilo dograjenih. — Zaradi zanimivosti bodi omenjeno, da je stavbna delavnost sokolskih društev tam največja, kjer je Sokolstvo najbolj izpostavljeno napadom nasprotnikom. V Sloveniji, kjer se borimo proti klerikalizmu, je bilo dograjenih že 24 sokolskih domov, nekaj jih je v gradbi, mnogo pa v načrtih.

V splošnem je pričela na vsej črti doba mirnega in uvidevnega gospodarjenja z društvenim imetjem. Društva so si pričela nabavljati telovadno orodje, razne higijenične pripomočke, strokovne knjižnice itd. Celokupno imetje vseh v JSS. združenih društev je znašalo, četudi samo površno cenjeno, nad 15,880.000 Din, kar znači pri letu 1922. napredek za 7,270.000 Din, kar samo potrjuje naše trditve. Statistika za leto 1924. nam bo tudi v pogledu društvenega gospodarstva prinesla še mnogo podrobnejših podatkov.

Telovadnice. Pravilno delovanje vsakega pravega sokolskega društva je odvisno od tega, ako ima društvo primerno telovadnico za zimsko dobo in zadostno letno telovadišče. Tudi kopališče je jako važno. — «V svojem svoj gospod!» pravi pregovor, ki se tiče v veliki meri tudi sokolskih društev, zakaj ako je društvo posestnik lastne telovadnice s stranskimi prostori in pa tudi zadostno velikega letnega telovadišča — je društveno delovanje osigurano — vsaj je takemu društvu boj za obstanek skoraj nepoznan ali pa vsaj neprimerno lažji kot društvu ali odseka brez lastne strehe ali celo brez vsake strehe sploh. Kakšen položaj je bil v tem pogledu leta 1923. v JSS? Neugoden! Naša sokolska društva so pač imela v 323 slučajih telovadnice, toda le 34 telovadnic je bilo v posesti društev (9.4 odst.) in le 107 društev je telovadilo po šolskih telovadnicah, oziroma šolskih prostorih. Šolske telovadnice so le v redkih primerih zgrajene po modernih telovadnohigijenskih zakonih — marsikatero so pa še slabše kot navadni gostilniški saloni. Vsa ostala društva, 185 po številu, so odkazana zaradi pomanjkanja lastne strehe in ker v dotičnih krajih ni tudi nikakih šolskih telovadnic, na gostilniške dvorane, občinske posvetovalnice, razne večje sobe v privatnih hišah, gospodarska poslopja itd. Njihovo delovanje je tudi tem primerno. Najbolj ovirana pa so v svojem delovanju ona društva, ki so sploh brez telovadnice. V JSS. je bilo 11.7 odst. vseh društev brez vsakekoli strehe, odkazana samo na delovanje od aprila do konca septembra, in to na kakem travniku, dvorišču ali celo samo na javni ulici. — Toda sokolska vztrajnost premaga tudi slične ovire.

V pogledu letnih telovadišč je položaj ugodnejši. Mnogo je bilo društev, ki so si nakupila v svrhu kasnejše graditve telovadnice že zemljišče in si ga preuredila začasno v letno telovadišče. Druga društva so zopet imela poleg lastnega doma tudi lepo vzorno urejeno telovadišče. — Lastno letno vežbališče je imelo leta 1922. samo 28 društev, leta 1923. pa 37 društev. Najeta telovadišča je uporabljalo 194 društev. (Dalje prihodnjič.)

Dr. Riko Fux:

Nekoliko reči o finansijskom pitanju naše organizacije.

Na raznim sednicama odbora JSS., osobito na sednicama starešinstva a također i na drugim sokolskim sastancima ponovno smo raspravljali o financama naše organizacije. Izvanredno hitri razvoj Sokolstva nakon vojne zahtevao je, da hitro usavršimo sokolske organizacije, što je tražilo od svih funkcionara i od ostaloga članstva sve to većih žrtava. Gospodarske neprilike iza rata, koje su u bedu strmoglavile u prvom redu srednji stalež, koji je bio vazda temelj naše organizacije, prouzročile su u pojedinim društvima a time i u župi i u centralnoj organizaciji krize, koje je mogla podnesti sokolska organizacija imajući idealno oduševljeno članstvo, koje ne traži slave ni koristi, nego žrtvuje za dobrobit organizacije sve što je u njegovoj vlasti. Hitri razvoj sokolske organizacije zadavao je osobito centrali, to jest JSS.,

sve to veće zadaće, koje je mogla reševati samo teškim finansijskim žrtvama. Rad centralne organizacije za stara, već izvežbana i upućena društva posvema je drugi, nego rad za posve nova, neupućena, a često o sokolskoj ideji nepoučena društva. Jugoslovenski je sokolski savez baš u tom pogledu pokazao u minuloj dobi toliko životne snage, da je malenkosnim sredstvima, kojima je raspolagao, svladao sve zapreke, koje su sprečavale njegov razvoj. Moramo priznati, da je članstvo shvatilo što znači taj rad pa nije nikada načelno odreklo opravdanih zahteva starešinstvu. Naglasujem «načelno», jer to priznanje nije nikako u skladu s činjenicama: za priznana sredstva moralo se je starešinstvo boriti, da ih je bar delomice moglo uterati. Moglo je tako ići nekoliko godina, ali uvidelo se, da se tim načinom ne možemo razvijati i da treba jedamput za vazda prekinuti sa starom praksom.

Odbor JSS., koji je o tim pitanjima ponovno temeljito raspravljao, priznao je tu činjenicu, ali, žalibože ostalo je sve samo pri priznanju, jer zaključcima odbora nijesu se odazvale ni župe ni društva, premda su im priznali pravilnost. Iz toga uzroka nastalo je u savezu finansijsko pitanje, što ga treba tako rešiti, kako to zahteva sokolska čast. Odlučili su o tom zaključci poslednje odborske sednice, koji su morali duboko zarezati u meso naše organizacije. Od postanka JSS. do sada nije naše Sokolstvo osećalo potrebe, da dublje razmišlja o tom pitanju i — ako hoćemo da iskreno govorimo — nije ni osećalo potrebe da razmišlja o sredstvima centralne organizacije, koja su potrebna za to, da centralna organizacija uzmogne dati društvima i župama, što od nje zahtevaju. Župe i društva se nisu nikada pitali, kako da izvrši centralna organizacija sve ono, šta se od nje traži. Ne pišem toga, da im možda predbacujem bezbrižnost naprama JSS. ili čak neradinost, nego su to činjenice, što su opstojale radi toga, jer su župe i društva većinom mislile na svoje vlastite finansijske poteškoće.

Uz finansijsko pitanje JSS. postoji i finansijsko pitanje župa i mnogih društava. Poznata je činjenica, da nijedno župsko starešinstvo ne raspolaže dovoljnim sredstvima, da bi moglo voditi župske organizacije tako, kako bi bilo u korist Sokolstvu — izuzev dve ili tri župe. Čitavo naše finansijsko gospodarstvo bilo je dosada u tom, da se je usredotočilo u društvima, koja su morala to breme razdeliti među svoje članstvo. U društvima, ili među članstvom prevladuje pako, rekao bi, nekaki društveni egoizam, koji vodi do toga, da se društvo zanima za svoje poteškoće i da samo preko volje gleda na odredbe župa i JSS. Moram na žalost konstatovati, da su župska i savezna ograničenja društvima tuda ili samo nekakvi finansijski balast, što ga osećaju onda, kada moraju dati, a ne će da priznaju njihova velika zamašaja onda, kada od njih trebaju pomoći. U mnogim društvima nastala je nekakva manija za podizanjem sokolskih domova. Nepromišljeno i dosta puta bez tačnijih podataka, odmah po prvom oduševljenju, počelo se raditi za sokolski dom, radi čega je društvo zašlo u nepromišljene dugove, koji ugušili svako veselje do rada, a novi dom ostao je prazna zgrada. U prvom oduševljenju članstvo je previsoko cenilo svoje sile i svoje oduševljenje a osobito nadu u pomoć od druguda; prekasno je spoznalo, da će zgrada ostati trajni teret za društvo, a taj će mu teret ogorčiti čitavi život. Pomoći od drugih strana obično nije bilo i k gospodarskim poteškoćama pridružilo se unutarnje društveno razočaranje, nestalo je veselja do rada i nastadoše unutarnji spori, jer nije nitko hteo do bude odgovoran. Druguda su opet nastale druge neprilike, koje su prouzročavale u društvima iste nevolje i istu razdrapanost, pa je jasno, da je članstvo mrmrljalo, ako je, osobito centralna organizacija zahtevala i najmanju povišicu doprinosa. Pa i druge prilike zahtevaju od društvenoga članstva ogromnu požrtvovnost, kad su i različni sletovi, koji se nepromišljeno redaju jedan za drugim i nalažu članstvu i društvu samomu teška bremena, a to samo zato, jer se nisu obazirali na

zaključke saveznih skupština. Radi svih tih neprilika postala je sokolska organizacija jedna od najskupljih organizacija i baš radi toga trpi razvoj unutarnjega rada organizacije. Ako bi društva znala ceniti veliki smisao župske i savezne organizacije pa da bi za te dve organizacije žrtvovala ono, što često puta nepotrebno potroše za suvišne sletove, centralna bi organizacija imala sredstava, kojima bi na laki način organizovala unutarne delo u društvima, koje bi bilo nešto posvema drugoga nego su mnogobrojni besmisleni sletovi.

Kako prvo oduševljenje prati društveno članstvo na početku zidanja sokolskoga doma, tako im čestoputa to prvo oduševljenje porodi nadu, da će dobiti od celokupnoga Sokolstva pomoć. U kojemu društvu odluči pet do šest članova uz veliko oduševljenje, da će prirediti lutriju i apelirati na čitavo Sokolstvo. Tomu sledi na koncu veliko razočaranje: čitave hrpe povraćenih i neprodanih srećaka leže u društvenim ormarima. Starešinstvo je ponovno upozorilo župe i društva na nepravilnost takva postupanja, ali mnogoputa bez uspeha, budući da je časovito oduševljenje članstva osujetilo svaki obzir. Kako sam već naglasio, sva su društva preopterećena dugovima i članstvo teškom mukom snaša naložene mu terete. Ako bi sada hteli da zadovoljimo sve stotine molbi, koje spadaju na pojedince ili na društvo, ne bi dostajala nijedna činovnička mesečna plata za te izdatke. Radi toga neka se društva obazru na te činjenice i neka se strogo drže zabrane, da ne sabiraju darova izvan svoga područja.

Financijsko pitanje naše organizacije postoji pa je naša dužnost, da ga što pre rešimo. Ne zanašajmo se ni na jednu tuđu pomoć, osobito ne na pomoć države. Ugodno rešenje toga pitanja stoji samo do samopomoći. Pre svega imaju društva dužnost da ograniče svoje izdatke na najnužnije stvari, osobito im je dužnost, da se okane nepromišljena zidanja sokolskih domova, osobito u sadašnje vreme, kada nedostaje novčanih sredstava, kada je materijal tako skup, a skup je osobito kredit.

Kod sletova neka se društva drže tačno zaključaka skupština, da ograniče sletove na najmanji broj i neka ne opterećuju članstva takovim prevelikim izdacima. Više ljubavi i više pozornosti mora se imati za centralne organizacije: župama i savezu. To su zajedničke organizacije čitavoga Sokolstva, i u procvatu tih organizacija mora svaki Soko i svako društvo da vidi svoj vlastiti uspeh. Samo na taj način biće moguće dignuti sokolsku organizaciju do onoga stepena, kako svi želimo. Tako će biti moguće da izvršimo onaj veliki unutarnji rad, koji je potreban, da stvorimo prave Sokole a ne množimo samo njihova broja. U samopomoći naš je spas! Zato je dužnost svakoga Sokola, da deluje u tom pravcu.

Otvorenje Tyrševoga doma u Pragu.

Ogromnom poštvenošću československoga Sokolstva posrećilo se je Čehoslovenskoj Obci Sokolskoj realizovati Sokolstvu središte, iz kojega će se širiti sav sokolski uzgoj. Tokom dveju godina podigla je Čehoslovenska Obec Sokolska u Pragu zgradu, koja će za kratko vreme primiti u svoje okrilje sav ogromni aparat centralne organizacije. Dne 24. maja o. g. otvorit će se svečano Tyršov dom u Pragu.

Toj će svečanosti prisustvovati veća delegacija jugoslovenskoga Sokolstva. Pre svega učestvovat će načelnici ili njihovi namesnici sviju župa JSS., koji će biti i na prvoj sednici župskih načelnika ČOS. i JSS. Osim župskih načelnika moći će otvorenju Tyršova doma prisustvovati i veštiji vežbači, koje će odrediti župski načelnici, a i oni članovi, koji dokažu da redovito polaze redovne vežbe u svojem društvu, ako im župe dozvole da prisustvuju. Članovi, koji hoće da idu na svečanost, moraju pre svega da imaju sokolsku

odora bez mane i treba da se drže najstrože discipline, a moraju biti savršeno izvežbani u redovnim vežbama. Župski načelnici imaju nalog, da pripuste k toj svečanosti samo onu braću, koja će doprineti za častan nastup jugoslovenskoga Sokolstva u Pragu. O potankostima bit će Sokolstvo obavješteno.

Za otvorenje Tyrševoga doma određen je dan 24. maja 1925. Dne 23. maja vrši se u Tyrševom domu gimnastička akademija, a naveče svečanost na Vltavi.

U nedelju, dne 24. maja bit će dom svečano otvoren. Na tu svečanost bit će pozvani zastupnici vlade, zastupnici tuđih država, Jugoslovensko Sokolstvo i članovi odbora ČOS. Svečanost počinje u 10 sati pre podne. Sokolstvo Velikoga Praga i zastupstva ostalih župa korača u povorci kroz Prag, a prispet će pred Tyršev dom u 11 sati prepodne, zatim dolazi na red svečano otvorenje; popodne vrši se pregledavanje Tyrševoga doma i koncert na letnom vežbalištu, a uveče svečanost na Vltavi.

Subotu, dne 23. maja, bit će sednica delegata sokolskih župa čehoslovačkoga i jugoslovenskoga Sokolstva.

VIII. svesokolski slet u Pragu 1926.

Československa Obec Sokolska poslala je JSS. ovaj dopis:

«Počeli smo pripravama za VIII. svesokolski slet, koji će biti u Pragu meseca junija i julija 1926. Vršimo ovime jednu od svojih prvih prijatnih nam dužnosti da Vam javimo, da smo iz dobe samih naerta prešli u dobu stvarnih priprema. Hoćemo, da bude VIII. svesokolski slet ne samo naš i vaš nego i ostaloga slovanskoga Sokolstva, a hoćemo opet i to, da pred očima zastupnika sviju nam prijateljskih država pokažemo svoju vežbačku i organizatornu silu.

Uvereni smo, da ćete nam pri tom poslu podati bratsku ruku; veselimo se Vašoj suradnji s Vama. Nazdar!»

Tako so počele radnje i priprave za VIII. svesokolski slet u Pragu, koji je ujedno i naš slet. Dužnost našega Sokolstva je, da se u isto vreme počne pripravljanje za tu veliku sokolsku manifestaciju. Saberimo sve sile, oživimo rad u našim društvima, počnimo sakupljati posvuda za sletne fondove, da bude svakomu moguće prisustvovati VIII. svesokolskomu sletu u Pragu!

IZ STAREŠINSTVA JSS.

XLVIII. redovita sednica starešinstva JSS. dne 26. januara 1925.

Prisutni: Gangl, Ambrožič, Bajželj, Čobal, Deu, Fettich, Fux, Jamar, Jeras, Kajželj, Marolt, Miklave, Poženel, Trdinova, Turk. — Opravdani: Hadži, Rupnik, Švajgar.

Izvešće tajnika: Sokolsko društvo Kreka šalje pozdrave sa svoje glavne skupštine. Glavna skupština župe Ljubljana I bit će dne 15. februara. Obzirom na skoro združenje obeju župa sazvat će se u petak 30. t. m. sednicu starešinstva obeju župa, gde će se odrediti formalnosti glede združenja. Sokolsko društvo u Chisholmu u Severnoj Americi izveštuje o svojem radu. Odsek za sokolske odore imao je 21. januara svoju sednicu. Za ženske odore naert je već gotov pa se zaključilo, da se jedna takva odora izradi za glavnu skupštinu kao uzorak. Na osnovu praktičnih predloga odseka i T. O. odlučilo se na predlog br. Bajželja donesti pred glavnu skupštinu predlog, da se za sada iz materijalnih razloga i radi svesokolskog sleta u Pragi ništa ne menja na muškim odorama. — Na glavnoj skupštini JSS. iznest će starešinstvo svoj predlog, da jugoslovensko Sokolstvo prisustvuje korporativno svesokolskomu

sletu u Pragu god. 1926. — O učestvovanju pri otvorenju Tyrševa doma dne 24. svibnja t. g. bit će donešen zaključak kad prispeju iz Praga točniji podaci.

Izvešće blagajnika: Br. blagajnik izvešćuje o stanju blagajne. Za savezni dan poslalo je svoje doprinose 250 društava u iznosu 119.216 Din. — Veliki Bečkerek priposlao je 1971 Din. Sve staroste župa bile su lično pozvane, da se pobrinu kako bi sva društva što pre doposlala svoj doprinos za savezni dan.

Br. Jamar javlja da je župa u Novom mestu ustanovila župsko lekarsko odelenje.

Br. Deu donša predlog na starešinstvo JSS. glede građenja sokolskih domova, da ga ono donese na glavnu skupštinu JSS. Svako društvo bi moralo predložiti nacrt zgrade, opis zemljišta i finansi nacrt. Po daljnoj debati zaključilo se, da to temeljito prouči odelenje (br. Jamar, Fux, Švajgar i zastupnik T. O.) i iznese predlog na glavnoj skupštini.

XLIX. redovita sednica starešinstva JSS. dne 3. februara 1925.

Prisutni: Gangl, Ambrožič, Bajželj, Čobal, Deu, Fettich, Fux, Jamar, Kajzelj, Marolt, Miklave, Poženel, Švajgar, Trdinova, Turk. — Opravdan: Jeras.

Tajnik izveštjuje: ČOS. javlja o pripravama za VIII. svesokolski slet u Pragu 1926. JSS. smatra slet i svojim i učestvovat će na njem. — Župa Ljubljana držaće svoju glavnu skupštinu 15. februara u 9 sati i moli, da joj se u tu svrhu ustupi savezne pisarnice. Na dnevnom je redu i fuzija obiju ljubljanskih župa. — Budući da je čitava župa Ljubljana I. za fuziju, a od Ljubljanske župe proti samo sokolsko društvo Šiška, zaključilo se u smislu odluke sabora da se javi obema župama, koje imaju u isto vreme glavnu skupštinu, neka pripreve sve potrebno za likvidaciju pa neka se drži popodne istoga dne ustanovna glavna skupština nove župe. — Bačka župa najavlja svoju glavnu skupštinu za 22. marta u Novom Sadu, a za 21. februara zbor društvenih načelnika. Zastupstva: za glavnu skupštinu župe Ljubljana brat Ambrožič, za glavnu skupštinu župe Ljubljana I brat Bajželj, a u Novi Sad ide brat Vojinović.

Blagajnik izveštjuje: Za savezni dan poslala su dosad 232 društva u ukupnom iznosu 126.244 Din 81 p. — O novčanoj bilanci JSS. i o celokupnoj bilanci raspravljat će se zajedno na narednoj sednici starešinstva JSS. Društvima se iznova zabranjuje pobirati doprinose od privatnika izvan okružja svoje župe. U tu će svrhu starešinstvo sastaviti oglas za dnevno časopisje, da bude o tom obvešteno čitavo članstvo i Sokolstvu naklonjeno općinstvo.

Župe imaju na glavnoj skupštini saveza pravo samo na onoliki broj delegata, koji ih ide po razmeru već uplaćenih doprinosa. Rok za uplatu prve polovice doprinosa je 15. februara a druge polovice 30. marta.

Referent za gospodarsko odelenje izveštjuje: Kalendar se je rasposlao u 3500 egzemplara. «Organizacija» u srpsko-hrvatskom jeziku izaći će u par dana. — O založbi žigica sastavit će brat Miklave odnosno predlog za gospodarsko odelenje. — Sokolsko društvo u Makarskoj moli za dozvolu da sakuplja doprinose za svoj dom, što mu se dozvoljava u okružju njegove župe. — Sokolskomu društvu u Vinkovcima uvažava se molba za brisanje poreza za godinu 1923., a za godinu 1924. plaća za 239 članova mesto za 360. — Župa u Šibeniku javlja, da je za savezni dan dobila doprinose samo od 5 društava; sva ostala društva je župa već upozorila. — Sokolsko društvo u Gjevgjeliji šalje 1500 Din za savezni dan i moli za pripomoć bilo u novcu, bilo u odorama ili spravama. Budući da savez toga nema, otklanja molbu. — Odsek za sokolske odore moli za uzorke nove ženske odore 500 Din kredita; dozvoljava se. — Društvo na Sušaku moli za dozvolu da sme sakupljati doprinose za svoj dom po teritoriju saveza. Odbija se. — Društvo u Skoplju javlja, da je dobilo dozvolu za lutriju. Dozvoljava se da prodava srećke samo po svojem teritoriju.

Načelnik JSS. izveštuje, da se je držao 1. februara sastanak nekolicine župskih načelnika i načelnica. Zbor je prerađio vežbe za utakmice, organizovao rad i nadzorstvo pri učenju vežbi u društvima i župama. Na sednici, gde se je opsežno i uspešno raspravljalo, odredio se i princip za učestvovanje Sokolstva pri otvorenju Tyrševoga doma u Pragu, a glasi se: Na svečanost ide starešinstvo JSS., župski načelnici i župske načelnice i oni članovi župskih tehničkih odbora, koji su sposobni za nastup. Dostajala bi otprilike delegacija od 30 članova i 30 članica. Uostalom ne treba pripustiti k delegaciji nikoga više u kroju, osim poedinih pouzdanih izuzetaka. Troškove ekspedicije namiruju pojedine župe.

Delegat starešinstva na glavnoj skupštini Gorenjske sokolske župe, brat Jamar, izveštuje o celokupnom unutarnjem položaju u župi. Novo ustrojeno sokolsko društvo u Dražgošah, koje već ima svoj dom, primilo se u svezu Gorenjske sokolske župe.

Referent organizacionoga odeljenja izveštuje, da je sokolsko društvo u Splitu opširno odgovorilo na dopis Hrvatskoga Sokola u Osijeku Gornji grad radi incidenata u Splitu prigodom manifestacije dne 1. decembra 1924. Hrvatski Sokol bit će o stanju stvari potanko obavešten.

Starešinstvo JSS. potvrđuje pravila sokolskoga saveza izrađena od organizacionog odeljenja i prima zaključak, da će ih izdati u dosadašnjem malom obliku najpre — radi glavne skupštine — u srpsko-hrvatskom prevodu.

VI. glavna skupština JSS.

Župe opozarjamo još na poslovnik glavne skupštine JSS, odstavak 4, koji glasi: Verifikacija izaslanika vrši se jedan dan pred glavnu skupštinu u sokolskoj pisarni u predsedništvu skupštine. Iznimno vrši se verifikacija i za zborovanja skupštine, no sada samo po predsedstvu skupštine. Legitimacije izaslanika moraju imati uz ime i prezime svakoga izaslanika još i žig župe, odnosno saveza i potpis staroste i tajnika župe ili saveza. Verifikacija se vrši bez priziva. Legitimacije šalje JSS. svim župama.

*

Isključenje. Starešinstvo JSS. je na svojoj 50. redovitoj sednici dne 3. veljače 1925. suglasno potvrdilo predlog na isključenje Ivana Horvata, člana sokolskog društva na Viču, sokolske župe Ljubljana, iz sviju u JSS. udruženih društava. Akt br. 220/S/25.

Savezni statistični odsjek pozivlja vsa bratska župna tajništva, da takoj odpošljejo na savez društvene «Izveštaje o radu 1924. godine», da se za glavno skupšćino v Brodu lahko sestavi statistično poročilo. Tedaj ne odlašajte! Urgirajte pri društvih!

Savezni železniški odsjek razglašja: Glasom novega pravilnika Ministarstva Saobraćaja o nižanim vožnjah imajo sokolska društva 50 odst. popust ob prilici zletov, proslav, tekmovalnih telovadb in skupšćin. Popust odobre oblastne železniške direkcije. — Razdelitev žup po Oblastnih železniških direkcijah je nastopna: 1.) Direkcija Beograd: Vsa sokolska društva bivše kraljevine Srbije in župe Beograd razen društva v Banatu, župe Kragujevac, Zaječar, Niš, Užice, Skoplje in župa Šabac. — 2.) Direkcija Ljubljana: Vse župe in društva v Sloveniji. — 3.) Direkcija Sarajevo: Župe Tuzla, Sarajevo in Mostar. — 4.) Direkcija Subotica: Župe Novi Sad, Veliki Bečkerek ter vsa društva v Vojvodini. — 5.) Direkcija Zagreb: Župe Banja Luka, Šibenik, Split, Rijeka, Zagreb, Bjelovar in Osijek, razen društva, ki so v Sloveniji in župe Zagreb. — Vsaka župa ali društvo naj se obraća na svojo oblastno direkcijo.

Sokolska župa Ljubljana. Sokolstvo v Ljubljani in okolici je bilo do sedaj združeno v župah Ljubljana in Ljubljana I, ki sta imeli svoja sedeža v Ljubljani. Župni teritoriji niso bili določeni in v nekaterih primerih so celo segali drug preko drugega. — Ker so izprevidele župe in društva, da sta dve župi na tem ozemlju nepotrebni, se je dne 15. februarja 1925. izvršila fuzija obeh žup v eno samo veliko župo, ki ima svoj centrum v Ljubljani in združuje sedaj pod enim vodstvom celokupno ljubljansko in okoliško Sokolstvo v šestih okrožjih in 41 društvih s 6559 člani in članicami. Nova enotna župa se imenuje «Sokolska župa Ljubljana». — Starešinstvo župe tvorijo naslednji bratje in sestre: starosta dr. Vilko Krejči, namestnika staroste Bogumil Kajzelj in Verij Švajgar; načelnik Rudolf Ryška, njegov namestnik Jakob Jesih; načelnica Marija Varogova, namestnica Angela Preskerjeva. Ostali člani so še: prosvetnik Boris Orel, tajnik Stanko Ribnikar, blagajnik Fran Mešek, zapisnikar Stane Flegar, manjšinski referent dr. Milan Šubic, upravnik Andrej Berce, nadzornik Bojan Drenik. Namestniki so: Milko Krapež, dr. Joža Sajovic in Lev Franke; nadzorniki računov pa Josip Biber, Julij Deu in Ivan Lozej. — Župa prične izdajati takoj svoj župski «Vestnik» pod uredništvom redakcijskega odseka, ki ga zastopa v starešinstvu br. Luce Straus. — Pomen združitve obeh ljubljanskih žup v enotno organizacijo je evidenten. Namesto dveh manjših žup na sedežu saveza je nastala nova, mogočna tvorba, opirajoča se kot na nekak kader na najstarejše sokolsko društvo in na vsa ostala agilna ljubljanska društva, ki bo tudi centralni organizaciji v podporo in v ponos. Vsaka do sedaj paralelna akcija obeh bivših žup ali celo akcija posameznih žup v prid dobri stvari bo prinesla v enotni izvedbi mnogo koristi celi vrsti sokolskih društev in bo gotovo pripomogla ne le do okrepitve sokolskega gibanja v ljubljanski oblasti, temveč tudi do novih društev in odsekov. — Župni zlet se vrši letos v Ljubljani na Taboru pri Ljubljani I, ki bo gotovo tudi že pokazal prve dobrine nove župe in bo prva javna manifestacija nove župe v Ljubljani.

RAZNOTEROSTI

VIII. vsesokolski zlet v Pragi leta 1926. Prva seja zletnega odbora v Pragi je sklenila, da se vršitev zleta v letu 1926. uradno naznani vladi ČSR. in vsem ministrstvom, Češki športni občini, Češkemu strelskemu udruženju, olimpijskemu odboru za ČSR., Zvezi za tujski promet, mestu Pragi, Gasilski zvezi, vsem redakcijam dnevnikov, vsem članom mednarodne telovadne federacije in Jugoslovenskemu sokolskemu savezu. — Ustanovil se je takoj stavbni in finančni osek. — Glavno geslo finančnega odbora je: štediti!

Razmerje med ČOS. in ostalimi telovadnimi organizacijami v Českoslovaški republiki je zelo ugodno za Sokolstvo. Pripadnikov českoslovaškega Sokolstva je dvakrat več kot pripadnikov vseh ostalih udruženj (Orlov, DTI. in komunistov). Celokupno število telovadnih društev v Českoslovaški iznaša 6342, od tega sokolskih 3121, pripadnikov je 962.867 (ČOS.: 644.846), članstva 518.132 (ČOS.: 350.295), naraščaja 124.627 (ČOS.: 79.103) in dece 319.608 (ČOS.: 215.448). — Zanimivo je tudi razmerje med ČOS. in jugoslovenskim Sokolstvom. Medtem ko šteje ČOS. 3121 sokolskih društev koncem leta 1923., ima JSS. 409 društev z 67.825 pripadniki (ČOS.: 644.846), tedaj 9 in pol krat več. Članstva je v JSS. 43.125 oseb, v ČOS. pa 350.295.